

ทำความเข้าใจกับ

พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

วิชัยคุุทธ์ เมาระพงษ์

ทีปรึกษาโครงการสารสนเทศของหน่วยงานภาครัฐ
สำนักตลาดาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (PDPA)

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 หรือ PDPA (Personal Data Protection Act, B.E. 2562 (2019)) มีประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อ 27 พฤษภาคม 2562 โดยมีผลบังคับใช้เมื่อ 28 พฤษภาคม 2562 ในบางส่วน และมีผลบังคับใช้กฎหมายทั้งฉบับเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2563 ที่ผ่านมา

ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data) ตามนิยามของ พ.ร.บ. ได้แก่ ชื่อ - นามสกุล, เลขประจำตัวประชาชน, ที่อยู่, เบอร์โทรศัพท์, วันเกิด, อีเมล, การศึกษา, เพศ, อาชีพ, รูปถ่าย, ข้อมูลทางการเงิน นอกจากนี้ยังรวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความละเอียดอ่อน (Sensitive Personal Data) ด้วย เช่น ข้อมูลทางการแพทย์หรือสุขภาพ, ข้อมูลทางพันธุกรรมและไปโอเมทริกซ์, เชื้อชาติ, ความคิดเห็นทางการเมือง, ความเชื่อทางศาสนาหรือปรัชญา, พฤติกรรมทางเพศ, ประวัติอาชญากรรม, ข้อมูลสุขภาพแรงงาน เป็นต้น

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล

บุคคล

- เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (Data Subject) คือ บุคคลที่ข้อมูลระบุไปถึง
- ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (Data Controller) คือ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ “ตัดสินใจ” เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
- ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Data Processor) คือ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บ

รวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล “ตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” ทั้งนี้บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการดังกล่าว ต้องไม่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (Data Subject) ได้แก่

- สิทธิได้รับการแจ้งให้ทราบ (Right to be informed)
- สิทธิขอเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล (Right of access)
- สิทธิในการขอให้โอนข้อมูลส่วนบุคคล (Right to data portability)
- สิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล (Right to object)
- สิทธิขอให้ลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคล (Right to erasure (also known as right to be forgotten))

- สิทธิขอให้ระงับการใช้ข้อมูล (Right to restrict processing)
- สิทธิในการขอแก้ไขข้อมูลส่วนบุคคล (Right of rectification)

การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคล สามารถทำได้ในกรณีต่อไปนี้

- ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- จัดทำเอกสารประวัติศาสตร์ หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ การศึกษาวิจัยหรือการจัดทำสถิติ
- ป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล
- จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย หรือสัญญา
- จำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลอื่น
- จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ และการปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจอรัฐ

สาระสำคัญของ PDPA มี 3 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย

1. เจ้าของข้อมูลต้องให้ความยินยอม (Consent) ในการเก็บรวบรวม การใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เก็บรวบรวม ผู้ใช้งานข้อมูล ชี้แจงไว้ตั้งแต่แรกแล้วเท่านั้น กล่าวคือ ต้องมีการขออนุมัติจากเจ้าของข้อมูลเสียก่อน หาก application จะเก็บข้อมูลของผู้ใช้งานเข้าสู่ระบบ เช่น ข้อมูลบัตรเครดิต ข้อมูลชื่อสกุล เบอร์โทรศัพท์ หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน ฯลฯ ก็ต้องมีข้อความแจ้งให้ผู้ใช้งานที่เป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าวกดยินยอมเพื่อให้ความยินยอมพร้อมแจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม และการใช้งาน ให้ชัดเจน และหากผู้ใช้งานไม่ยินยอมให้ใช้ข้อมูลดังกล่าว ผู้ให้บริการก็ไม่สามารถนำข้อมูลของผู้ใช้งานไปใช้ได้
2. ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลต้องรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล ไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือถูกเข้าถึงโดยผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับข้อมูล เช่น สถานพยาบาลจะต้องเก็บรักษาข้อมูลของผู้ป่วยให้เป็นความลับ ธนาคารต้องเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับรายการธุรกรรมทางการเงินต่างๆ ของผู้ใช้งาน โดยไม่เปิดเผยให้กับผู้อื่น เป็นต้น
3. เจ้าของข้อมูลมีสิทธิถอนความยินยอม ขอให้ลบหรือทำลายข้อมูลเมื่อใดก็ได้ หากเป็นความประสงค์ของเจ้าของข้อมูล

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีอยู่ด้วยกัน 2 ส่วน ประกอบด้วย

1. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (ส.ค.ส.) มีหน้าที่กำหนดมาตรฐานในการเก็บรวบรวมข้อมูล การใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงให้ความรู้ และฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน และบุคคลทั่วไปให้มีความเข้าใจ และสามารถรักษาข้อมูลส่วนบุคคลอย่างปลอดภัย
2. คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ มีหน้าที่พิจารณาเรื่องร้องเรียน เมื่อมีการละเมิด ตรวจสอบผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่างๆ

การส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศ (Cross-border Personal Data Transfer)

ประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศ ที่รับข้อมูลส่วนบุคคลต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล หรือเป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย/สัญญา หรือเพื่อประโยชน์ สาธารณะเป็นสำคัญเท่านั้น

อ่านต่อฉบับหน้า

